

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

LEGE privind aprobarea ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea art. 16 lit. a) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Situația actuală și reglementările anterioare

Cadrul normativ care reglementează profesia de notar public îl reprezintă Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 16 lit. a) din actul normativ mai sus menționat stabilește condițiile de acces în profesia de notar, una dintre aceste condiții vizând deținerea în exclusivitate a cetățeniei române.

Astfel, în prezent, o persoană poate fi notar public dacă „are **numai** cetățenia română”, ceea ce determină ca această profesie să fie inaccesibilă cetățenilor români care dețin și o altă cetățenie, creându-se, în acest mod, un tratament diferențiat între cetățenii români care doresc să exercite profesia de notar public.

2.2. Schimbări preconizate

Proiectul supus spre adoptare are drept obiect uniformizarea accesului la profesia de notar public pentru toți cetățenii români, indiferent dacă aceștia dețin exclusiv cetățenia română ori dacă, alături de cetățenia română, mai dețin și cetățenia altui stat.

În acest sens, prezentul proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului propune modificarea prevederilor art. 16 lit. a) din Legea nr. 36/1995, constând în eliminarea condiției deținerii în **exclusivitate** a cetățeniei române pentru **accesul** la profesia de notar, astfel încât această profesie să fie accesibilă oricărui cetățean român care îndeplinește condițiile stabilite de lege în acest sens.

Rațiunea care stă la baza acestei modificări, reprezintă, pe de o parte, o asumare a obligațiilor României în calitate parte la Convenția europeană asupra cetățeniei, iar, pe de altă parte, o aplicare a principiului constituțional conform căruia cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Astfel, România a ratificat Convenția Europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997, prin Legea nr. 396/2002, iar în anul 2005 a devenit parte la această convenție.

În calitate de parte, statul român este obligat să respecte prevederile Convenției și să îndeplinească cu bună-credință toate obligațiile ce-i revin în calitatea sa de semnatar. Menționăm că, potrivit art. 17 din Convenția mai sus menționată, **statului român îi revine obligația de a asigura egalitate de tratament pentru toți cetățenii români cu domiciliul în România, indiferent dacă aceștia dețin sau nu și cetățenia altui stat.**

O aplicare a acestei prevederi s-a materializat și în dreptul intern încă din anul 2003, odată cu revizuirea Constituției, prin eliminarea condiționării accesului la funcțiile și demnitățile publice de deținerea în exclusivitate a cetățeniei române.

Prin urmare, în prezent, art. 16 alin. (3) din Constituție, prevede că „**Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară**”.

Ca o consecință a revizuirii Legii fundamentale, a urmat modificarea legislației în această materie, care prevedea – întocmai ca și Legea nr. 36/1995 – condiția deținerii în exclusivitate a cetățeniei române, precum: Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești ori prevederile referitoare la admiterea în magistratură.

Având în vedere că activitatea notarului public implică în mod indubitabil exercițiul autorității publice, acesta fiind investit să îndeplinească un serviciu public, iar actul îndeplinit de el este unul de autoritate publică, **este necesar ca accesul la această profesie să fie condiționat, în continuare, de deținerea calității de cetățean român**, însă, în mod obligatoriu, această condiționare trebuie să se situeze în limitele stabilite de Legea fundamentală.

Cu privire necesitatea menținerii condiției cetățeniei române, Ministerul Justiției și-a exprimat, de altfel, în repetate rânduri opinia, susținând că notarii publici, prin activitățile derulate în sistemul de drept românesc, participă direct și specific la exercitarea autorității publice, menținerea acestei condiții pentru accesul și exercitarea profesiei de notar fiind un drept de opțiune recunoscut atât de art. 45 din Tratatul CE, cât și de Directiva 2005/36/CE.

Întrucât Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 a fost adoptată anterior revizuirii Constituției, accesul în profesia de notar public se putea realiza numai cu deținerea în exclusivitate a cetățeniei române, așa cum în mod expres stabileau prevederile constituționale de la acea dată. În prezent, însă, o astfel de condiție nu numai că nu se justifică, dar nu mai corespunde nici principiilor constituționale, așa cum au fost ele regândite de legiuitor la momentul revizuirii.

De altfel, problema deținerii în exclusivitate a cetățeniei române ca și condiție de acces la profesia de notar public a făcut deja obiectul sesizării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care a constatat existența unei fapte de discriminare, prin refuzul acceptării participării la concursul de ocupare a funcției de notar public datorită dublei cetățenii, recomandând, totodată, Ministerului Justiției să promoveze un act normativ prin care acest tratament discriminatoriu să fie eliminat (Hotărârea CNCD nr. 541/17.09.2008). Astfel, nu trebuie pierdută din vedere nici iminența acțiunilor în instanță, având un obiect similar.

Prin urmare, având în vedere cele expuse, apreciem că este necesară eliminarea exclusivității cetățeniei române, prevăzută de art. 16 lit. a) din Legea nr. 36/1995, astfel încât accesul la profesia de notar public să devină unul uniform pentru toți cetățenii români, cu respectarea drepturilor fundamentale prevăzute și garantate de Constituție și cu respectarea Convențiilor la care România este parte.

Urgența reglementării constă, în principal, în obligativitatea îndeplinirii imediate și cu bună-credință a obligațiilor asumate de România ca parte a Convenției europene asupra cetățeniei, în corelarea cu prevederile constituționale, astfel cum au fost revizuite, în necesitatea reglementării legislative a recomandării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în preîntâmpinarea litigiilor având drept obiect contestarea condiției deținerii în exclusivitate a cetățeniei române, precum și în asigurarea cât mai rapidă a unui cadru legal conform reglementărilor legale naționale și internaționale în materie, necesar organizării concursurilor privind admiterea în profesia de notar.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

3.1. Impact macro-economic – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

3.2. Impact asupra mediului de afaceri – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

3.3. Impact social – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

3.4. Impact asupra mediului – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

- prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Proiecte de acte normative suplimentare – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

5.2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie – nu este cazul;

5.3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente – nu este cazul;

5.4. Evaluarea conformității - nu este cazul;

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente – Convenția Europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate – nu este cazul

6.2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și modul în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ – proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect;

6.3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative – proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect;

6.4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente – proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect;

6.5. Prezentul act normativ a fost avizat favorabil cu avizul nr. 1453/19.11.2008.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ – nu este cazul

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice – prezentul act normativ nu are astfel de implicații;

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare a proiectului de către
autoritățile administrației publice centrale și/sau locale

Ca o consecință a modificării art. 16 lit. a) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, urmează a se realiza o modificare similară și a altor acte normative, respectiv a Ordinului ministrului justiției nr. 2263/C /2007 privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de notar public pentru notarii stagiați și a concursului pentru ocuparea locurilor vacante de notar public și a Ordinului ministrului justiției nr. 710/C/1995 pentru adoptarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea Legii notarilor publici și a activității notariale, nr.36/1995, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', written over a horizontal line.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU